

Kaderrichtlijn Water en nutriënten normen in Flevoland

27 november 2024

1. Chemische doelen oppervlaktewater

Normen gebaseerd op gezondheid van mensen en van (water)dieren/planten

Normen chemische toestand zijn gelijk voor alle wateren in Nederland

2. Ecologische doelen oppervlaktewater

Ecologische toestand =

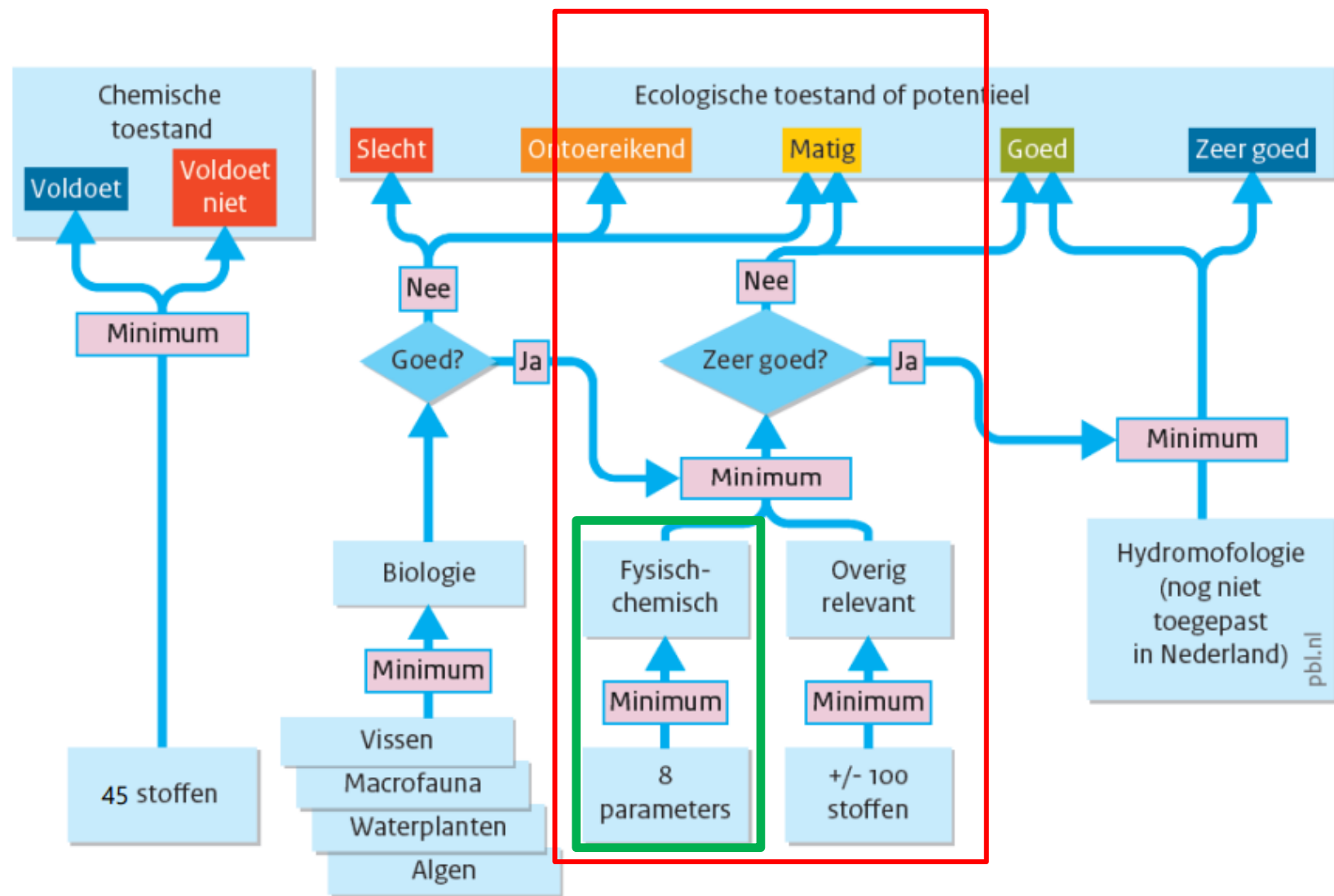
1. Biologie

2. Fysisch-chemische parameters

3. Overig relevante chemische stoffen

4. Inrichting hydromorfologie

Doelen (kunnen) verschillen per waterlichaam

1. De chemische kwaliteit is 'goed' als *alle* ca. 45 stoffen (2027: 33) aan de norm voldoen
2. Normen bepaald door de Europese Commissie
  - Voor alle landen gelijk
  - Regelmatig geactualiseerd
  - Gewasbeschermingsmiddelen
3. Overig relevante chemische stoffen (ca. 80) als onderdeel van de ecologische kwaliteit
  - Normen nationaal volgens Europese werkwijze
  - Lijst stoffen en normen verschillen per land
4. **Algemeen fysisch-chemische parameters (6) als onderdeel van de ecologische kwaliteit**
  - Landelijke generieke normen per KRW-watertype
  - Mag gemotiveerd afgeweken worden

Minimum = Laagste kwaliteit is bepalend

Waterlichamen Flevoland

19 waterlichamen

- 18 kunstmatig, 1 sterk veranderd
  - 2 diepe meren (M20)
  - 6 ondiepe meren M14)
  - 8 zoete/niet-zoete gebufferde sloten (M1a/b)
  - 3 scheepvaartkanalen (M6b)

KRW waterlichamen

Legenda

- Tochten ABC1
- Tochten ABC2
- Tochten DE
- Tochten FGIK
- Tochten H
- Tochten J
- Tochten hoge afdeling NOP
- Tochten lage afdeling NOP
- Vaarten NOP
- Vaarten hoge afdeling ZOF
- Vaarten lage afdeling ZOF
- Bovenwater
- Harderbroek
- Harderbroek Roerdomp
- Lepelaarplassen
- Noorderplassen
- Oostvaardersplassen
- Vollenhover- en Kadoelermeer
- Weerwater

Waarom Flevolandspecifieke normen voor algemeen fysisch-chemische parameters

- Referentie- en maatlatdocumenten bevatten landelijk generieke normen voor algemeen fysisch-chemische parameters per KRW-watertype;
- Deze zijn gebaseerd op vrijwel onverstoorde condities;
- Mits goed onderbouwd, mag hiervan afgeweken worden;
- Flevoland is ontstaan door inpoldering. De voormalige zeebodem is divers van samenstelling (zand, klei en veen). In combinatie met de kwel door de lage ligging, is er een grote variatie in (grond)waterkwaliteit: van zoet tot brak, van relatief voedselarm tot extreem voedselrijk en van helder tot troebel door ijzer;
- De drooglegging en kwel zijn te beschouwen als onomkeerbare kenmerken, die gevolgen hebben voor de achtergrondconcentraties van chloride, stikstof, fosfor en het doorzicht.

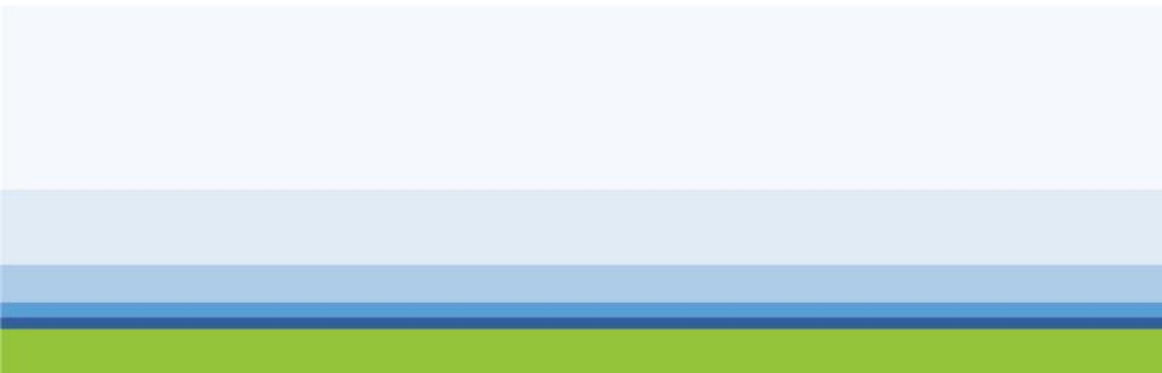
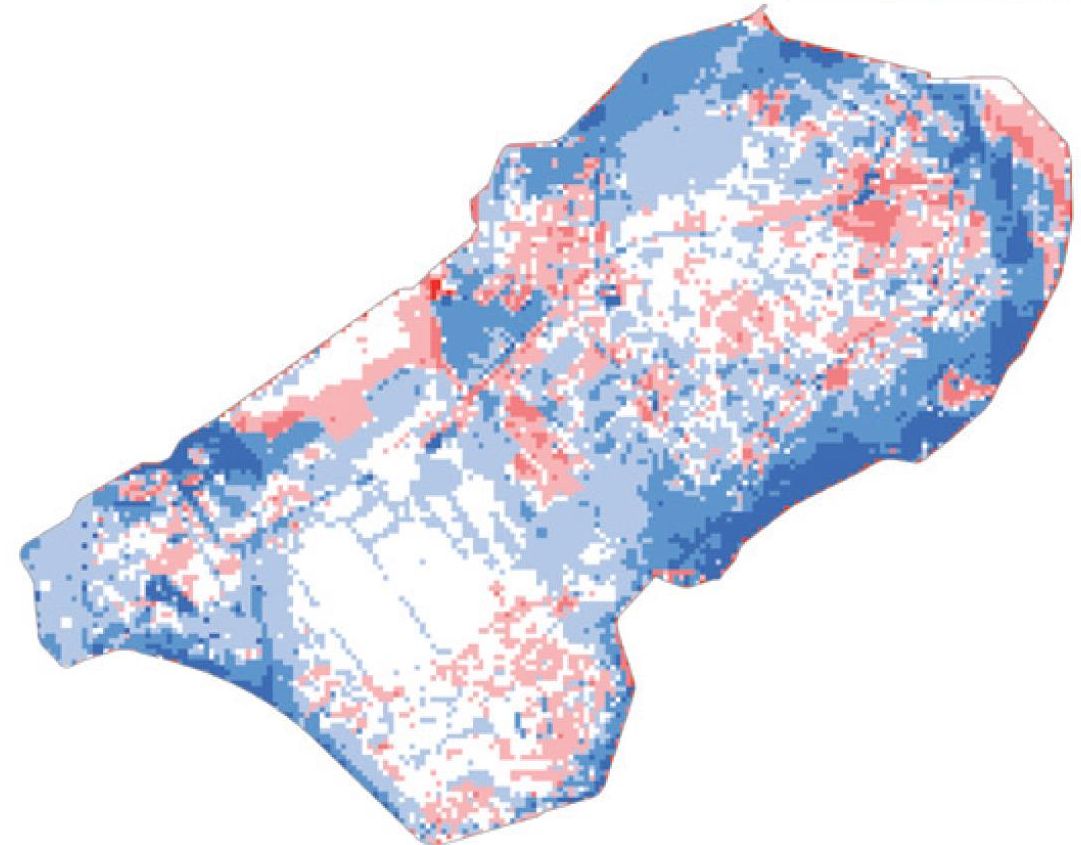
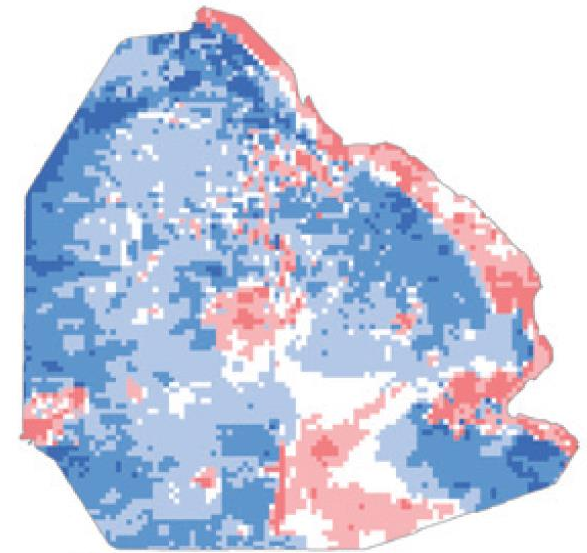

Gebiedsspecifieke normen in Flevoland afgeleid voor totaal-fosfor, totaal-stikstof, chloride en doorzicht.

Kwel- en infiltratiekaart

in millimeters per dag

Gehanteerde uitgangspunten

- Defaultnormen uit STOWA maatlatdocument voor sloten en kanalen zijn vertrekpunt.
- Bij van nature verhoogde achtergrondgehalten, wordt de norm aangepast. Het van nature aanwezige gehalte is hierbij vertrekpunt.
- In wateren met een extra of afwijkende ambitie op het gebied van ecologie en/of waterkwaliteit is afgeweken van de defaultnormen uit het STOWA-maatlatdocument.
- Normen mogen niet leiden tot een afwentelingsopgave in ontvangende waterlichamen.
- Normen voor nutriënten zijn afgerond op 0,05 mg P/l en 0,5 mg N/l in verband met natuurlijke fluctuaties in de waarden en onzekerheden bij de doelafleiding.

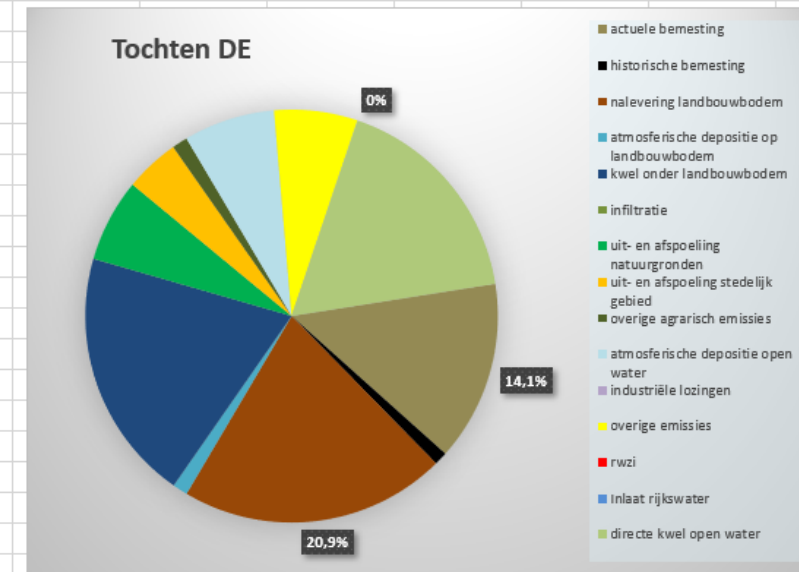

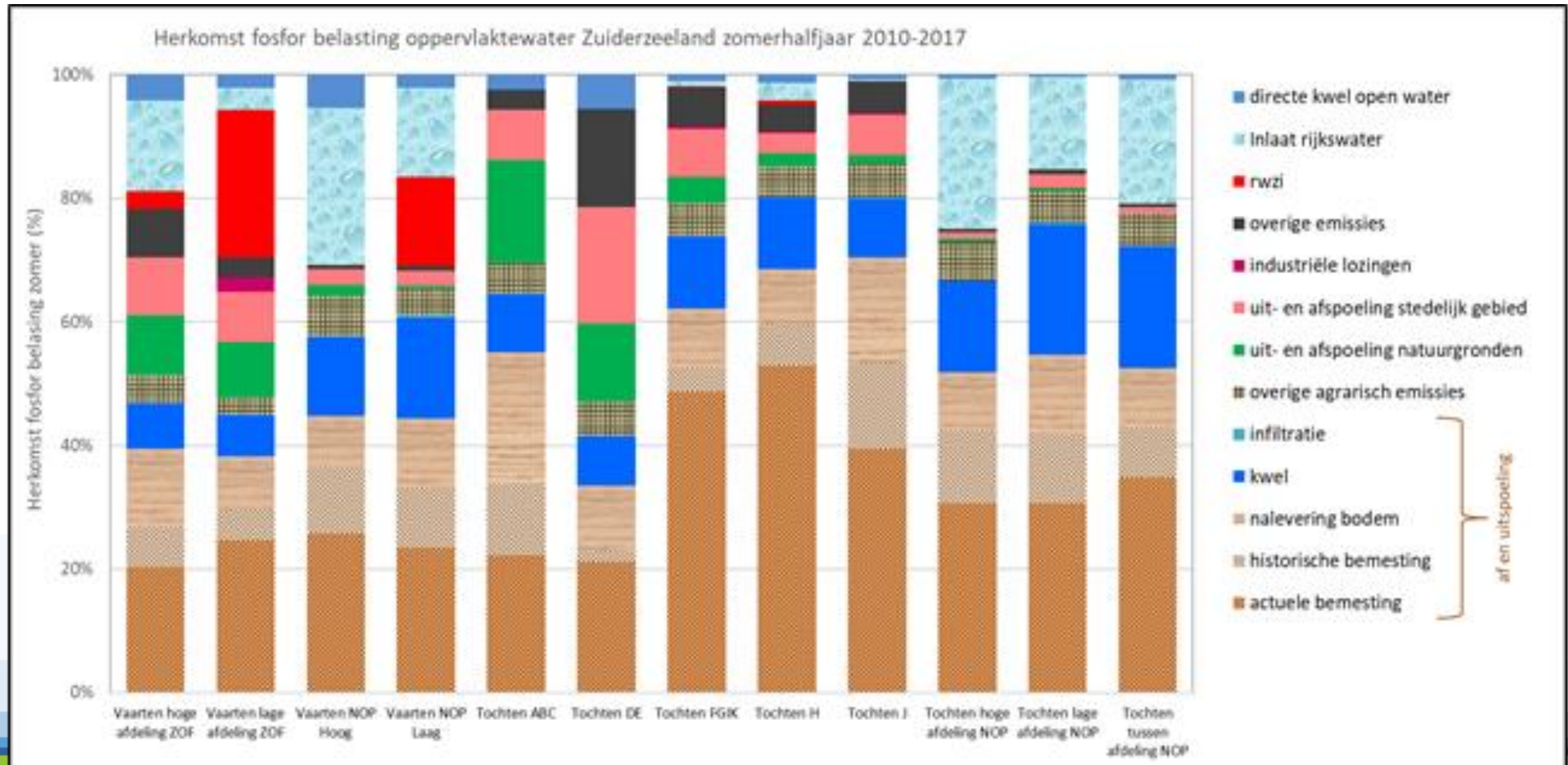
Studie WENR vormt basis voor herkomst nutriënten

DEELGEBIED	Tochten DE		Ondergrens aandeel natuurlijke bronnen		Bovengrens aandeel natuurlijke bronnen		
Relatieve bijdrage bronnen	kg/ha	%	kg/ha	%	kg/ha	%	rij-nr bronnen
actuele bemesting	2,10	14,1%	2,38	16,9%	1,85	11,7%	2
historische bemesting	0,15	1,0%	0,17	1,2%	0,14	0,9%	3
nalevering landbouwbodem	3,11	20,9%	2,73	19,4%	3,51	22,1%	4
atmosferische depositie op landbouwbodem	0,18	1,2%	0,20	1,4%	0,15	1,0%	5
kwel onder landbouwbodem	2,95	19,8%	2,59	18,4%	3,33	21,0%	6
infiltratie	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	7
uit- en afspoeling natuurgronden	0,97	6,5%	0,85	6,1%	1,09	6,9%	8
uit- en afspoeling stedelijk gebied	0,64	4,3%	0,56	4,0%	0,72	4,5%	9
overige agrarisch emissies	0,18	1,2%	0,19	1,3%	0,17	1,1%	10
atmosferische depositie open water	1,07	7,2%	1,11	7,9%	1,03	6,5%	11
industriële lozingen	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	12
overige emissies	0,97	6,5%	1,01	7,2%	0,94	5,9%	13
rwzi	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	14
Inlaat rijkswater	0,00	0,0%	0,00	0,0%	0,00	0,0%	15
directe kwel open water	2,58	17,3%	2,27	16,1%	2,92	18,4%	17
		69%		64%		73%	
Onzekerheidsmarges							
Uit- en afspoeling landelijk gebied / inlaat	12%	13%					
Bronnen uit de Emissieregistratie	3,4%	3,8%					
rwzi	33%	33%					

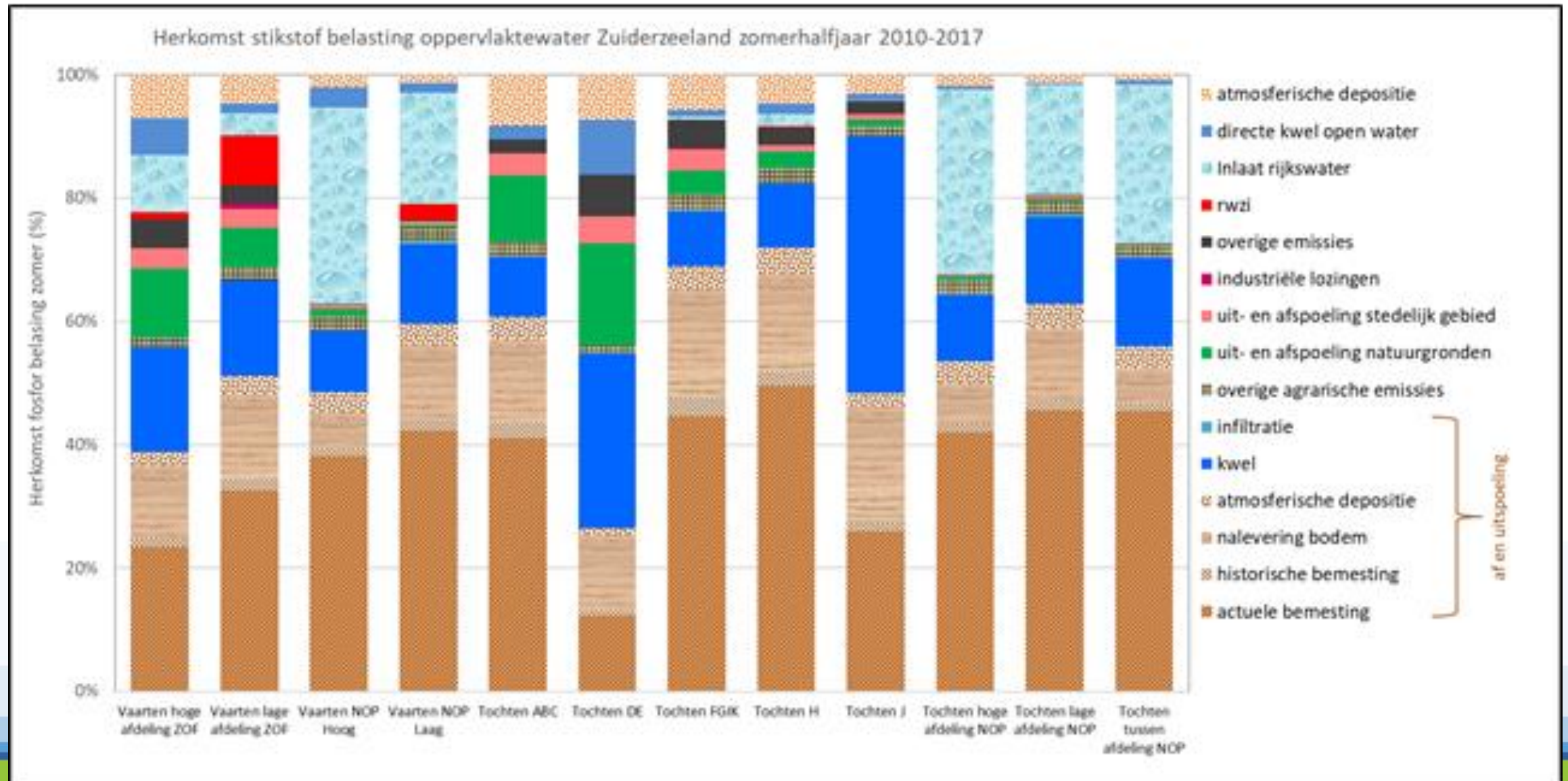

Zomergemiddelde bijdrage bronnen P

Zomergemiddelde bijdrage bronnen N

Bijdrage uit natuurlijke bronnen

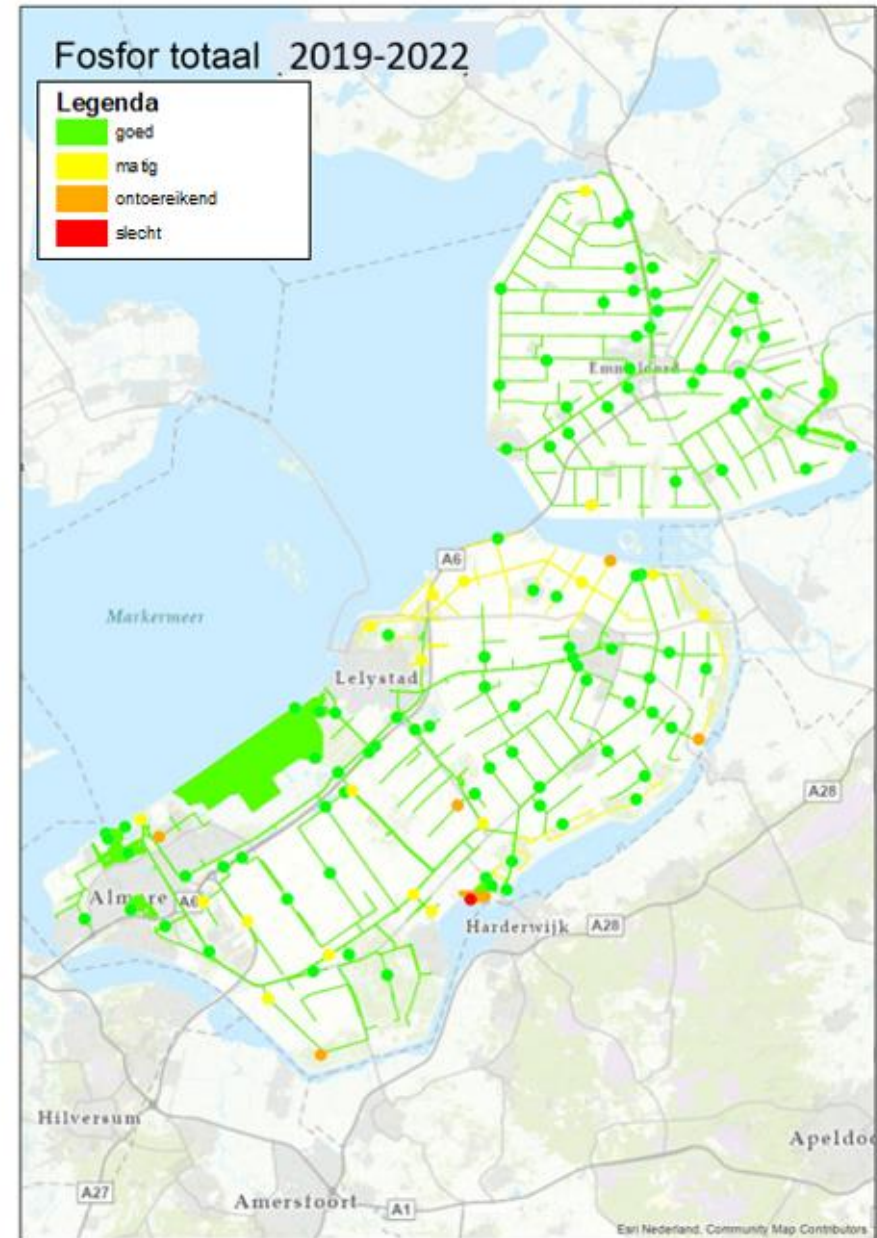
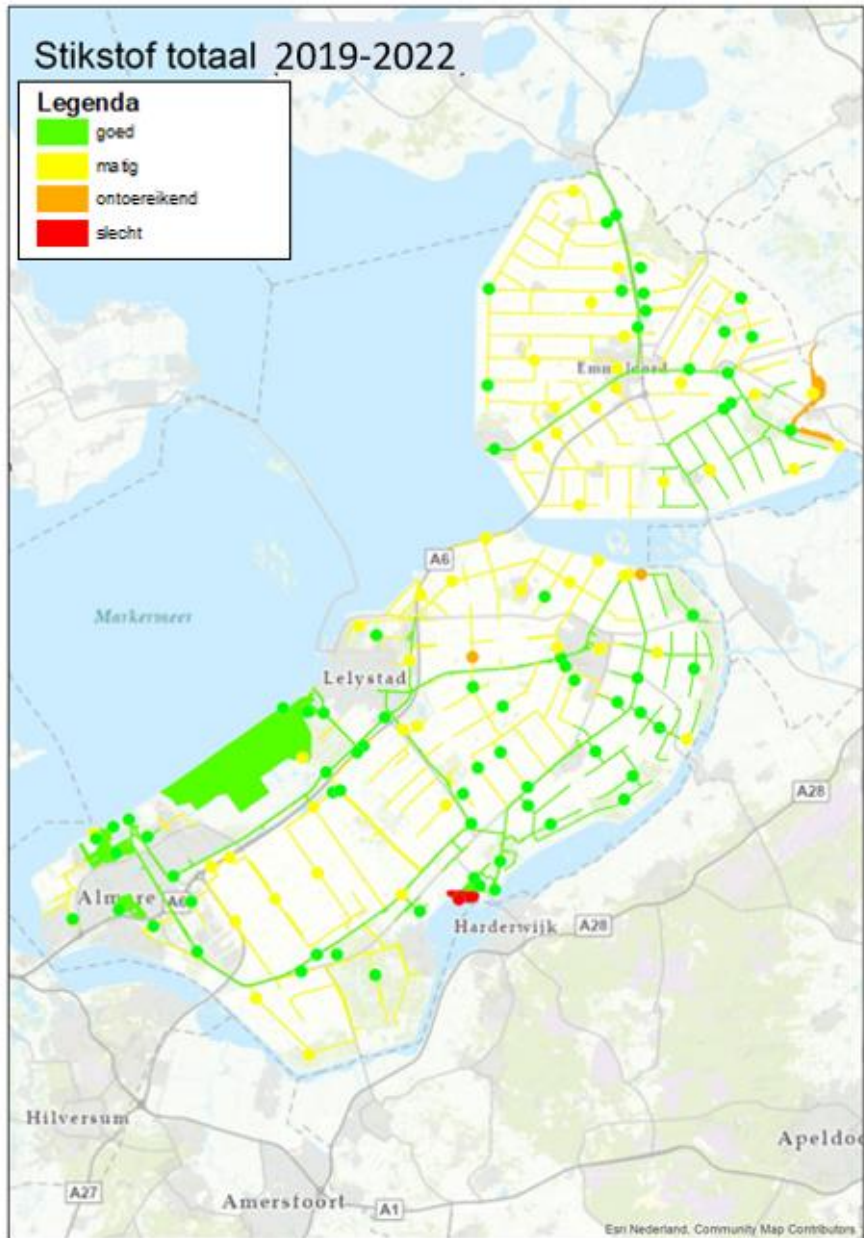
Emissiebron	Natuurlijk versus antropogeen
actuele bemesting	antropogeen
historische bemesting	antropogeen
nalevering landbouwbodem ¹	natuurlijk
atmosferische depositie op landbouwbodem	antropogeen
kwel onder landbouwbodem	natuurlijk
infiltratie	natuurlijk
uit- en afspoeling natuurgronden	natuurlijk
uit- en afspoeling stedelijk gebied ²	natuurlijk
overige agrarisch emissies ³	antropogeen
atmosferische depositie open water	antropogeen
industriële lozingen	antropogeen
overige emissies	antropogeen
AWZI	antropogeen
inlaat Rijkswater	natuurlijk/antropogeen
directe kwel open water	natuurlijk

Overzicht nutriëntennormen Flevoland lijnvormige wateren

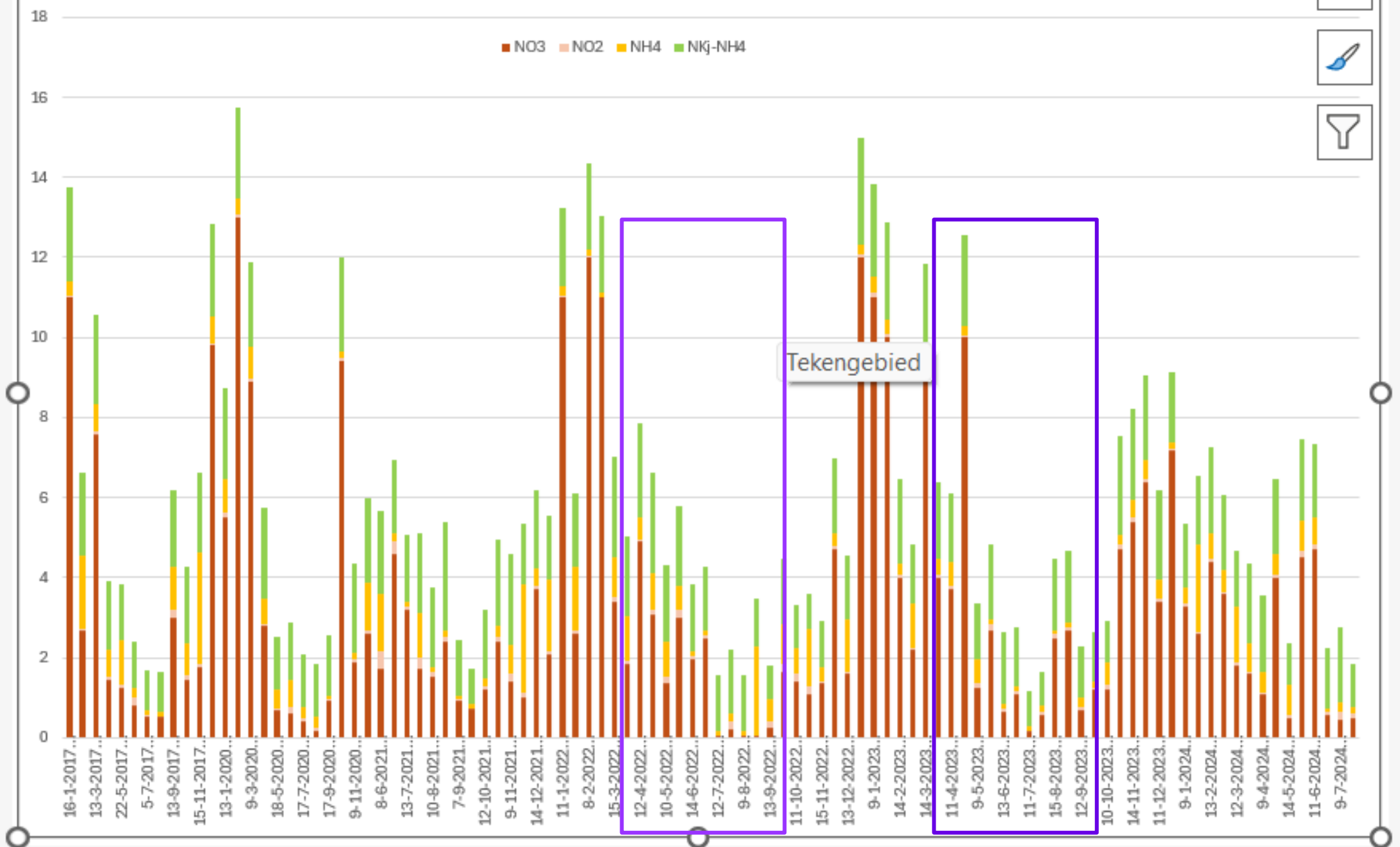
Waterlichaam	Default norm fosfor zomergemiddeld (mg P/l)	Norm fosfor zomergemiddeld P (mg P/l)	Default norm stikstof zomergemiddeld N (mg N/l)	Norm stikstof zomergemiddeld N (mg N/l)
1. Tochten ABC1	0,22	0,15	2,4	2,0
2. Tochten ABC2	0,22	0,15	2,4	2,4
3. Tochten DE	0,16-0,27	0,30	2,4	4,0
4. Tochten FGIK	0,16-0,27	0,22	2,4	2,5
5. Tochten H	0,16-0,27	0,22	2,4	2,4
6. Tochten J	0,16-0,27	0,27	2,4	5,0
7. Tochten LMNOP	0,16-0,27	0,22	2,4	3,5
8. Tochten Q	0,16-0,27	0,22	2,4	3,0
9. Vaarten NOP	0,25	0,15	3,8	3,8
10. Vaarten hoge afdeling ZOF	0,25	0,10	3,8	2,5
11. Vaarten lage afdeling ZOF	0,25	0,15	3,8	3,8

Huidige toestand

Verdeling nutriënten per monster

Actualisatie normen SGBP4

- Actualisatie water- en nutriëntenbalansen voor SGBP4 gestart eind 2024
- In 2025 nutriëtennormen waar nodig actualiseren.
  - Actualisatievoorstellen: 2^e helft 2025
  - Voor 1 april 2026 vaststelling ontwerp-nutriëtennormen door provincie.